

Jaarverslag ACSG 2025

AdviesCommissie Schade Grondwater

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Taak en samenstelling	4
	2.1 Taak en missie	4
	2.2 Bestuurlijk opdrachtgever	4
	2.3 Ambtelijk opdrachtgever	4
	2.4 Samenstelling commissie	4
	2.5 Secretariaat	5
3	Externe ontwikkelingen in 2025	6
	3.1 Omgevingswet en meldingsplichtige onttrekkingen	6
	3.2 Rechtszaak Stichting Droogteschade Waterwinning	6
	3.3 Basis Registratie Ondergrond (BRO)	6
4	Interne ontwikkelingen in 2025	7
	4.1 Instellingsbesluit	7
	4.2 Strategisch plan	7
	4.3 Actualisatie juridische rapport	7
	4.4 Kennismaking Commissie Mijnbouwschade	7
	4.5 Brainstorm natuurschade	7
	Bijlage 1 – Overzicht van verzoeken om onderzoek	8
	In behandeling zijnde en afgehandelde verzoeken	8
	Aantal schadegevallen per soort per provincie	9

1 Voorwoord

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de aanvragen voor onderzoek naar schade, die de Adviescommissie Schade Grondwater (ACSG) heeft afgehandeld of in behandeling heeft.

Het aantal schademeldingen is in 2025 gelijk gebleven. Er zijn 10 verzoeken afgehandeld en 10 nieuwe verzoeken ingediend. Per 31 december 2024 zijn 28 onderzoeken in behandeling.

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Sindsdien kunnen ook schades worden geclaimd, die mogelijk zijn veroorzaakt door meldingsplichtige grondwateronttrekkingen of -infiltraties. Onder de Waterwet gold dit alleen voor vergunningsplichtige grondwateronttrekkingen of -infiltraties. In 2025 heeft de ACSG 3 verzoeken ontvangen die betrekking hebben op meldingsplichtige grondwateronttrekkingen.

Het Kwaliteit Management Systeem heeft de benodigde aandacht gehad. Het strategisch plan is herzien en er is gestart met het actualiseren van het juridisch rapport. Dit is noodzakelijk geworden door veranderende wet- en regelgeving. De Omgevingswet was hierbij de belangrijkste oorzaak. Opdracht is verleend aan het bureau Sterk Consulting BV.

Op 10 december 2025 heeft de rechtbank Oost-Brabant een tussenuitspraak gedaan in de zaak van de collectieve actie door de Stichting Droogteschade Waterwinning (SDW) tegen acht drinkwaterbedrijven. De rechtbank heeft zich bevoegd verklaard om te beslissen op de vorderingen van de SDW. Voorts is de rechtbank van oordeel dat de per 1 januari 2020 ingevoerde WAMCA (= Wet Afwikkeling Massaschade in Collectieve Actie) van toepassing kan zijn op de vorderingen van de SDW.

Per eind 2025 nemen de heren Geluk en Van Dam, respectievelijk voorzitter en agrohydroloog, afscheid van de commissie. Zij worden per 1 januari 2026 opgevolgd door mevrouw Van der Meulen (voorzitter) en mevrouw Van Schaik (agrohydroloog).

De commissie wordt ondersteund door het secretariaat van de ACSG dat is ondergebracht bij BIJ12, de uitvoeringsorganisatie van de gezamenlijke provincies.

Ir. Y.A.M. van der Meulen MPA MCM

Voorzitter Adviescommissie Schade Grondwater

Secretariaat ACSG
Leidseveer 2
3511 SB Utrecht
085 - 486 22 22 | acsg@bij12.nl
bij12.nl/acsg

2 Taak en samenstelling

2.1 Taak en missie

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden, die onder andere de Waterwet vervangt. Volgens artikel 15.16 van de Omgevingswet kan iedereen die schade meent te ondervinden als gevolg van een grondwateronttrekking of -infiltratie een verzoek om onderzoek doen. Dit verzoek dient men te doen aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie, waar de schade zich voordoet.

De gezamenlijke provincies hebben besloten voor de afhandeling van deze verzoeken één landelijk werkzame commissie in te stellen: de Adviescommissie Schade Grondwater (ACSG). De gezamenlijke provincies hebben de ACSG in 2011 ingesteld. De ACSG is ingesteld op basis van de Provinciewet.

Voor het indienen van een verzoek om onderzoek is het niet relevant bij welk bevoegd gezag de melding of vergunning van de onttrekking (of infiltratie) die de schade zou hebben veroorzaakt is gedaan, bij de provincie of de waterbeheerder. Verzoeken om onderzoek dienen altijd te worden gericht aan Gedeputeerde Staten.

De taak van de ACSG is het vaststellen van de causaliteit tussen de geclaimde schade en de grondwateronttrekking of -infiltratie. In geval van causaliteit adviseert de commissie over ondervanging of vergoeding van de schade. De geclaimde schade betreft veelal droogteschade binnen de landbouw, bosbouw en schade aan gebouwen.

De ACSG is het deskundige en onafhankelijke adviesorgaan voor Gedeputeerde Staten van de provincies op het gebied van de behandeling van verzoeken om onderzoek naar schade door het onttrekken of infiltreren van grondwater.

2.2 Bestuurlijk opdrachtgever

Mevrouw A. Mol, gedeputeerde van provincie Gelderland, is bestuurlijk portefeuillehouder van de ACSG. Zij behartigt de portefeuille Water in de Bestuurlijke Adviescommissie Ruimte en Leefomgeving (BAC RenL) van het Interprovinciaal Overleg (IPO).

2.3 Ambtelijk opdrachtgever

De heer S. Veenstra van de provincie Gelderland is namens de provincies op ambtelijk niveau het eerste aanspreekpunt voor de ACSG. De heer Veenstra is voortkomend (van)uit die rol contactpersoon voor agendering richting de ambtelijke en bestuurlijke adviescommissies van het IPO. Per 1-12-2025 is deze taak overgenomen door de heer L. Huis in het Veld.

2.4 Samenstelling commissie

In 2025 was de ACSG als volgt samengesteld:

Dhr. ing. J.M. Geluk – voorzitter (t/m 31 december)

Dhr. mr. G.J.M.M. Tax - plaatsvervangend voorzitter

Mevr. dr. ir. M. Korff - lid

Dhr. dr. ir. J.C. van Dam - lid (t/m 31 december)

Dhr. dr. ir. W.L. de Lange - lid

Dhr. Ir. I. Hoving - lid

Dhr. Ir. G. Meinhardt - lid

2.5

Secretariaat

Het secretariaat van de ACSG is ondergebracht bij BIJ12, de uitvoeringsorganisatie voor de twaalf provincies. Het kantoor van BIJ12 is gevestigd aan de Leidseveer 2 in Utrecht.

Het secretariaat wordt gevormd door een adviesteam en biedt de commissie inhoudelijke en secretariële ondersteuning. Het adviesteam is het aanspreekpunt voor de commissieleden en bewaakt de kwaliteit en de voortgang van de adviezen.

Het adviesteam was in 2025 als volgt samengesteld:

Mevr. mr. M.H. Brugmans-Overes (BIJ12) – secretaris

Dhr. ing. J.G.M. Beumer MSc – coördinator en plaatsvervangend secretaris

Mevr. ir. S. Klerks-Poppema – adviseur

Mevr. M. Bor MSc – adviseur (tot 1 februari)

Dhr. L. Essink MSc – adviseur (vanaf 1 maart)

Daarnaast is er 2 fte expertise ingehuurd.

3 Externe ontwikkelingen in 2025

3.1 **Omgevingswet en meldingsplichtige onttrekkingen**

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze wet vervangt onder ander de Waterwet. Op basis van artikel 15.16 kan iedereen die schade meent te ondervinden als gevolg van een grondwateronttrekking of -infiltratie een verzoek om onderzoek indienen bij Gedeputeerde Staten van de provincie, waar de schade zich voordoet. Onder de Omgevingswet komen ook meldingsplichtige grondonttrekkingen en -infiltraties in aanmerking voor een schadeclaim. Voorheen (Waterwet) ging het alleen om vergunde grondonttrekkingen en -infiltraties.

Met de verruiming in Omgevingswet van de voorwaarden bij schadeclaims, bestaat een reële kans dat er meer claims worden ingediend. In 2025 zijn al 3 nieuwe verzoeken naar schade als gevolg van meldingsplichtige grondwateronttrekkingen ingediend.

Waar bij vergunde onttrekkingen uitgebreid informatie moet worden verzameld voor de aanvraag, is deze informatieverzameling zeer beperkt bij meldingen. Dit maakt het voor de ACSG moeilijker om op basis van de beschikbare informatie een gedegen onderzoek uit te voeren naar de vermeende causaliteit tussen de schade en de onttrekking. Dit kan een uitdaging vormen tussen de beperkte capaciteit van de ACSG en de wens om de doorlooptijd van onderzoeken te verkorten of gelijk te houden. Het adviesteam heeft deze mogelijke gevolgen besproken met IPO en ministerie van I&W.

3.2 **Rechtszaak Stichting Droogteschade Waterwinning**

Op 10 december 2025 heeft de rechtbank Oost-Brabant een tussenuitspraak gedaan in de zaak van de collectieve actie door de Stichting Droogteschade Waterwinning (SDW) tegen acht drinkwaterbedrijven. De rechtbank heeft zich bevoegd verklaard om te beslissen op de vorderingen van de SDW. Voorts is de rechtbank van oordeel dat de per 1 januari 2020 ingevoerde WAMCA (= Wet Afwikkeling Massaschade in Collectieve Actie) van toepassing kan zijn op de vorderingen van de SDW. De zaak is nu conform het schema uit de rolbeslissing van 15 januari 2025 aanbeland in fase II en zal worden verwezen naar de rol van 4 maart 2026 voor het nemen van antwoordconclusies door de drinkwaterbedrijven ter zake van de ontvankelijkheidseisen voor een collectieve actie op grond van de WAMCA. Naar verwachting wordt dit een juridische procedure die geruime tijd zal duren en waar de ACSG mogelijk als getuige-deskundige bij betrokken zal worden.

3.3 **Basis Registratie Ondergrond (BRO)**

De Wet Basisregistratie Ondergrond (BRO) is op 1 januari 2018 in werking getreden. De wet wordt in verschillende fasen (tranches) ingevoerd, waarbij overheden en marktpartijen verplicht zijn gegevens over de ondergrond aan te leveren in de centrale landelijke voorziening. De BRO wordt stapsgewijs uitgebreid, waarbij in de periode 2018-2022 verschillende objecten (o.a. grondwater, boringen, sonderingen) verplicht werden.

De komst van de BRO zorgt voor een wijziging in de datastromen en processen bij verlagingsonderzoek. De consequenties van deze veranderingen spelen niet alleen voor de ACSG, maar over de hele keten van vergunningverlening, toezicht en handhaving tot aan de eventuele schademelding. Bij het verkrijgen van de benodigde gegevens, onderzoekt de ACSG hoe haar processen hierop aan te passen.

4 Interne ontwikkelingen in 2025

4.1 Instellingsbesluit

In 2024 hebben de meeste provincies het besluit vastgesteld om de provincie Gelderland als coördinerende provincie te mandateren voor de (her)benoemingen van de commissieleden van de ACSG. In 2025 zijn de besluiten van de resterende provincies ook vastgesteld.

Het instellingsbesluit van de ACSG is in 2025 door provincies (via de coördinerende provincie) aangepast aan de Omgevingswet.

4.2 Strategisch plan

In 2025 is het strategisch plan herzien. De update heeft als doel om de ACSG in de periode naar 2035 sterker te maken en sterk te houden. In een aantal brainstormsessies is onder meer stilgestaan bij de identiteit van de ACSG, de voor de ACSG relevante maatschappelijke ontwikkelingen en de opties die gezien worden om de identiteit te versterken en adequaat te reageren op de komende ontwikkelingen. In de veelheid van naar voren gebrachte inzichten is de focus gelegd op wat daarin als de belangrijkste kwaliteiten en ontwikkelingen werden herkend.

De positie van de ACSG is wettelijk geborgd, haar kwaliteit van onafhankelijkheid dient zorgvuldig te worden bewaakt. Dat gebeurt o.a. met behulp van het kwaliteitsmanagementsysteem, aan de hand waarvan de werkzaamheden worden uitgevoerd. De expertise van commissie en adviesteam is hoog en wordt permanent bewaakt. Dat geheel heeft tot doel dat de kwaliteit van de adviezen hoog is en blijft. De verwachte ontwikkelingen op de lange termijn laten zien dat ook de omgeving van de ACSG zal gaan veranderen. De commissie zal naar verwachting meer gebruik gaan maken van AI bij bijvoorbeeld haar onderzoeksmethodes, verslaglegging en communicatie.

4.3 Actualisatie juridische rapport

Met de komst van de Omgevingswet (in 2024) is de wettelijke schadevergoedingsregeling nogal veranderd, ook waar het om schades als gevolg van grondwateronttrekkingen gaat. Daarom heeft de ACSG een opdracht verleend aan het bureau Sterk Consulting BV om haar juridisch rapport te actualiseren. Er wordt een nieuw rapport opgesteld met de nieuwe wet- en regelgeving en de recente jurisprudentie. In 2025 vond een startgesprek plaats en is het eerste concept besproken.

4.4 Kennismaking Commissie Mijnschade

In mei 2025 hebben de leden van de ACSG kennismaking gemaakt met de Commissie Mijnschade. Deze commissie adviseert bij schade door mijnbouwactiviteiten in heel Nederland, behalve in het Groningse Aardbevingsgebied. Beide commissies hebben hun aanpak en werkwijze bij schademeldingen met elkaar gedeeld.

4.5 Brainstorm natuurschade

Met de invoering van de Omgevingswet is het mogelijk dat eigenaren van natuur een verzoek om onderzoek naar natuurschade gaan indienen, omdat nu ook voor meldingsplichtige grondwateronttrekkingen een schadeclaim ingediend kan worden. Om enigszins voorbereid te zijn op deze mogelijke schadeclaims wil het adviesteam zich hierop vooruitlopend verdiepen. Daartoe is een brainstormoverleg georganiseerd. Naast collega's van het adviesteam zijn hiervoor een aantal externe experts uitgenodigd. Doel van de brainstormsessie is vast te stellen welke relevante kennis beschikbaar is om verdrogingschade aan natuur (biodiversiteit) uit te kunnen drukken in geld. Op basis van de brainstormsessie zal het adviesteam een eerste aanzet maken hoe een verzoek bij natuurschade te kunnen onderzoeken.

Bijlage 1 – Overzicht van verzoeken om onderzoek

In behandeling zijnde en afgehandelde verzoeken

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van het aantal in behandeling zijnde en afgehandelde verzoeken binnen de provincies in 2025.

Naam	Aantal melders	Soort schade	Ontvangst	Ontwerp-advies	Definitief advies
Groningen					
Sellingen	div.	Landbouw	okt-2024		
Friesland					
Noordbergum aanvulling	div.	Landbouw	n.v.t.	okt-2024	jan-2025
Appelscha	1	Gebouw	aug-25		
Drenthe					
Breevenen	30	Gebouw	jun-2022	dec-2024	mrt-2025
	1	Gebouw	mrt-2025		
De Groeve	div.	Landbouw	apr-2023		
Nieuw Amsterdam	1	Gebouw	jul-2023	nov-2024	jan-2025
Overijssel					
Wierden Ypelo	2	Bos	aug-2024	mei-2025	jul-2025
Archemerberg	div.	Landbouw	sep-2020		
Geerdijk	1	Gebouw	dec-2020	jan-2022	
Wierden Notter	1	Bos	jan-2025	mei-2025	jul-2025
Hammerfliet	31	Gebouw	okt-2022	jun-2025 *	nov-2025 *
Espelosebroek	div.	Landbouw	jul-2023		
Haaksbergen	1	Landbouw	sep-2025		
Gelderland					
Hemmen-Zetten	5	Gebouw	div.	dec-2025 *	nov-2025 *
Hengelo - 't Klooster	div.	Landbouw	mrt-2020		
Haarlo-Olde Eibergen	div.	Landbouw	jun-2022		
Steenderen	div.	Landbouw	jan-2024		
Vorden	1	Bos	apr-2024	jul-2025	sep-2025
Kronenburgpark	1	Gebouw	apr-2024	nov-2024	jan-2025
Lochem-Vorden	div.	Landbouw	apr-2025		
Lochem-Vorden	div.	Bos	jul-2025		
Driel	1	Gebouw	jul-2025		
Utrecht					
Geen projecten					
Noord-Holland					
Loosdrecht	1	Gebouw	mei-2023	apr-2025	jul-2025
Huizen	1	Gebouw	juni-2024	n.v.t.	feb-2025
Zuid-Holland					
Geen projecten					

Zeeland					
Burgh-Haamstede	1	Gebouw	dec-2024	ingetrokken	
Nieuw en Sint Joosland	1	Gebouw	aug-2025		
Hengstdijk	1	Gebouw	sep-2025		
Noord-Brabant					
Loosbroek	54	Landbouw	jun-2019		
Gilze-Tilburg	45	Landbouw	feb-2019		
Waalwijk-Kaatsheuvel	4	Landbouw	jul-2019		
Seppe-Schijf	div.	Landbouw	apr-2020		
Budel	10	Landbouw	apr-2020		
Vessem	42	Landbouw	okt-2022		
Schijndel	44	Landbouw	okt-2022		
Bergen op Zoom	41	Landbouw	okt-2022		
Oss	1	Gebouw	okt-2024		
Limburg					
Voerendaal	1	Gebouw	jul-2025		
Flevoland					
Geen projecten					

*: dit betreft aan een deel van de melders.

Aantal schadegevallen per soort per provincie

Provincie	Soort schade	Stand januari	In behandeling genomen	Afgerond	Stand december
Groningen	Landbouw	1			1
Friesland	Landbouw	1		1	0
	Gebouw		1		1
Drenthe	Gebouw	2	1	2	1
	Landbouw	1			1
Overijssel	Landbouw	2	1		3
	Bos	1	1	2	0
	Gebouw	2			2
Gelderland	Landbouw	3	1		4
	Bos	1	1	1	1
	Gebouw	2	1	1	2
Noord-Holland	Gebouw	2		2	0
Zeeland	Gebouw	1	2	1	2
Noord-Brabant	Landbouw	8			8
	Gebouw	1			1
Limburg	Gebouw		1		1
Totaal		28	10	10	28